

XXIAdults

**Προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος ενηλίκων
στον 21^ο αιώνα**

Καλές Πρακτικές

INSTITUTE for
ROMA and
MINORITIES
INCLUSION

DIPUTACIÓN
DE VALLADOLID

E-SCHOOL
EDUCATIONAL GROUP

EMPODERAR
DESENVOLVIMENTO ORGANIZACIONAL, SOCIAL, PROFISSIONAL E PESSOAL

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Όνομα της Καλής Πρακτικής

Ανθρωποκεντρική Καινοτομία μέσω Σχεδιαστικής Σκέψης (Σχολή Σχεδιαστικής Σκέψης HPI, Πότσταμ)

Σύνοψη της Πρακτικής

Σύντομη, εύκολα κατανοητή περίληψη: Ποια είναι η πρακτική, για ποιον και για ποιο σκοπό;

Αυτή η καλή πρακτική είναι ένα **δημιουργικό μοντέλο μάθησης** που δίνει τη δυνατότητα σε **ενήλικους μαθητές**, συμπεριλαμβανομένων επαγγελματιών, εκπαιδευτικών και μεταρρυθμιστών, να επιλύουν σύνθετα προβλήματα του πραγματικού κόσμου χρησιμοποιώντας τη **μεθοδολογία της Σχεδιαστικής Σκέψης**. Προσφέρεται από το Ινστιτούτο Hasso Plattner και το πρόγραμμα παρέχει μια **μικτή, πρακτική εκπαιδευτική εμπειρία** όπου οι συμμετέχοντες εργάζονται σε **διαφορετικές ομάδες** για να συνδημιουργήσουν λύσεις σε προκλήσεις που αφορούν τις επιχειρήσεις, την εκπαίδευση ή την κοινωνία των πολιτών.

Μέσα από μια δομημένη διαδικασία **ενσυναίσθησης, δημιουργίας ιδεών, δημιουργίας πρωτοτύπων και δοκιμών**, οι εκπαιδευόμενοι αποκτούν βασικές ικανότητες του 21^{ου} αιώνα, όπως ο **ψηφιακός γραμματισμός, η καινοτομία, η συνεργασία και η επιχειρηματικότητα**. Στόχος είναι η οικοδόμηση **δημιουργικής αυτοπεποίθησης** και ο εξοπλισμός των ενηλίκων με τα εργαλεία και τη νοοτροπία που χρειάζονται για να **προωθήσουν την καινοτομία** στις κοινότητές τους, τους οργανισμούς και τις καριέρες τους.

Περιγραφή της Πρακτικής – τουλάχιστον 2000 χαρακτήρες

1) Πλαίσιο / Ιστορικό

Ποια ήταν η αρχική ανάγκη ή το πρόβλημα;

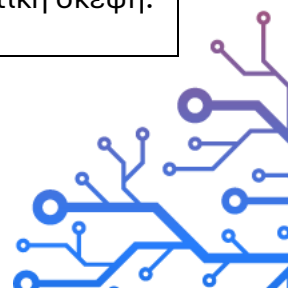
Ποια ήταν η ομάδα-στόχος;

Ήταν μέρος κάποιου ευρύτερου προγράμματος ή έργου;

Καθώς οι κοινωνίες και η αγορά εργασίας γίνονται πιο πολύπλοκες και ψηφιακές, οι ενήλικες σε επαγγελματικά και κοινωνικά πλαίσια στερούνται ολοένα και περισσότερο των δημιουργικών και συνεργατικών δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση αβέβαιων, ταχέως εξελισσόμενων προκλήσεων. Τα παραδοσιακά μοντέλα εκπαίδευσης ενηλίκων συχνά δίνουν έμφαση στη θεωρητική μάθηση και την ατομική απόδοση, αποτυγχάνοντας να προετοιμάσουν τους εκπαιδευόμενους για τα πραγματικά, ομαδοκεντρικά περιβάλλοντα καινοτομίας που συναντώνται στη σημερινή οικονομία και κοινωνία.

Η κύρια ομάδα-στόχος περιλαμβάνει ενήλικες εκπαιδευόμενους όπως επαγγελματίες, εκπαιδευτικούς, επιχειρηματίες και εργαζόμενους του δημόσιου τομέα από ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών κλάδων. Το πρόγραμμα απευθύνεται επίσης σε άτομα που βρίσκονται στη μέση της σταδιοδρομίας τους ή σε άτομα που μεταβαίνουν μεταβαίνουν σε νέο τομέα και επιδιώκουν να αναπτύξουν ικανότητες καινοτομίας και δεξιότητες ψηφιακής συνεργασίας.

Ναι. Η Σχολή Σχεδιαστικής Σκέψης HPI είναι το πρώτο ακαδημαϊκό ίδρυμα στην Ευρώπη που βασίζεται στο μοντέλο της σχολής d.school του Πανεπιστημίου Στάνφορντ και είναι ενσωματωμένη στο Ινστιτούτο Ψηφιακής Μηχανικής Hasso Plattner. Η σχολή προσφέρει προγράμματα μερικής φοίτησης, εξαμηνιαίας διάρκειας και συνεχιζόμενη εκπαίδευση για επαγγελματίες, ως μέρος ενός ευρύτερου διεθνούς δικτύου που προωθεί τη σχεδιαστική σκέψη.

2) Στόχοι

Ποιοι ήταν οι στόχοι της πρακτικής;

Τι στόχευε να βελτιώσει ή να αλλάξει;

Πρωταρχικοί Στόχοι:

- Εξοπλισμός των ενηλίκων με εργαλεία και νοοτροπία για δημιουργική, ανθρωποκεντρική επίλυση προβλημάτων.
- Ενίσχυση των ψηφιακών και συνεργατικών ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για την καινοτομία.
- Ενθάρρυνση της διατομεακής, διεπιστημονικής συνεργασίας.
- Γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της ακαδημαϊκής θεωρίας και της εφαρμογής στον πραγματικό κόσμο.

Προβλεπόμενες Αλλαγές:

- Μετακίνηση των συμμετεχόντων από τη γραμμική, επικεντρωμένη στις λύσεις σκέψη σε επαναληπτικές, επικεντρωμένες στον χρήστη προσεγγίσεις.
- Καλλιέργεια μιας κουλτούρας πειραματισμού και ενσυναίσθησης σε επαγγελματικά και εκπαιδευτικά πλαίσια.
- Προώθηση νέων στάσεων απέναντι στην ομαδική εργασία και την αποτυχία ως μέρους της μαθησιακής διαδικασίας.

3) Υλοποίηση / Μεθοδολογία

Πώς πραγματοποιήθηκε η πρακτική βήμα προς βήμα;

Ποιες δραστηριότητες ή μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν;

Πόσο καιρό διήρκεσε;

Βήμα προς βήμα Εφαρμογή:

1. **Επιλογή Συμμετεχόντων:** Επιλέγεται μια ποικιλόμορφη ομάδα με βάση τα κίνητρα, την ποικιλομορφία του υποβάθρου (τομέας, ηλικία, κλάδος) και την ανοιχτότητά τους σε νέα μοντέλα μάθησης.
2. **Ένταξη & Εκπαίδευση:** Τα αρχικά εργαστήρια εισάγουν το πλαίσιο σχεδιαστικής σκέψης και τα συνεργατικά εργαλεία (τόσο φυσικά όσο και ψηφιακά, όπως Miro, Zoom και εργαλειοθήκη πρωτοτύπων).
3. **Σχηματισμός Ομάδας:** Δημιουργούνται μικρές, διεπιστημονικές ομάδες 5-6 ατόμων και αντιστοιχίζονται με πραγματικές προκλήσεις από συνεργαζόμενους οργανισμούς.
4. **Εργασία τύπου project:** Οι ομάδες περνούν από τις πέντε φάσεις σχεδιαστικής σκέψης — **Ενσυναίσθηση, Ορισμός, Δημιουργία Ιδεών, Πρωτότυπο και Δοκιμή** — χρησιμοποιώντας ευέλικτες και δημιουργικές μεθόδους.
5. **Καθοδήγηση και Αναστοχασμός:** Οι ομάδες υποστηρίζονται από εκπαιδευμένους εκπαιδευτές και συντονιστές που καθοδηγούν τη διαδικασία και ενθαρρύνουν τη μετα-μάθηση και τον αναστοχασμό.
6. **Τελικές Παρουσιάσεις & Επανάληψη:** Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται σε εξωτερικούς ενδιαφερόμενους φορείς· η ανατροφοδότηση οδηγεί σε περαιτέρω βελτιώσεις ή εφαρμογή στον πραγματικό κόσμο.

Βασικές Μέθοδοι που Χρησιμοποιήθηκαν:

- Ταχεία πρωτοτυποποίηση
- Συνεντεύξεις χρηστών και χαρτογράφηση ενσυναίσθησης
- Τεχνικές καταγισμού ιδεών
- Κύκλοι ανατροφοδότησης
- Ψηφιακοί πίνακες και εργαλεία συνεργασίας

4) Αποτελέσματα

Ποια ήταν τα συγκεκριμένα αποτελέσματα;

Πώς επηρέασε η πρακτική τους συμμετέχοντες;

Συγκεκριμένα Αποτελέσματα:

- Πάνω από 3.000 επαγγελματίες έχουν εκπαιδευτεί στη σχεδιαστική σκέψη και την ψηφιακή συνεργασία από την έναρξη του προγράμματος.
- Πολυάριθμες πρακτικές λύσεις έχουν αναπτυχθεί στους τομείς της υγειονομικής περίθαλψης, της αστικής κινητικότητας, της εκπαίδευσης και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.
- Οι συμμετέχοντες αναφέρουν σημαντικά αυξημένη δημιουργική αυτοπεποίθηση, δεξιότητες συνεργασίας και προθυμία για ανάληψη πρωτοβουλιών.

Επιπτώσεις στους Συμμετέχοντες:

- Οι συμμετέχοντες ένιωσαν ότι είχαν την ικανότητα να αντιμετωπίσουν πολύπλοκες προκλήσεις με δημιουργική νοοτροπία.
- Πολλοί ανέφεραν μετασχηματιστικές αλλαγές στον τρόπο που προσέγγιζαν την ηγεσία και την ομαδική εργασία στις δουλειές τους.
- Οι απόφοιτοι έχουν εισαγάγει τη σχεδιαστική σκέψη στα δικά τους ιδρύματα, πολλαπλασιάζοντας τον αντίκτυπο.

5) Ιστορίες Συμμετεχόντων – προαιρετικά

Σύντομα αποσπάσματα, προσωπικές σκέψεις ή εμπειρίες που μοιράζονται οι συμμετέχοντες

6) Παράγοντες επιτυχίας

Τι έκανε την πρακτική αποτελεσματική ή καινοτόμο;

Υπήρχαν κάποια μοναδικά ή δημιουργικά στοιχεία;

Τι έκανε την πρακτική αποτελεσματική ή καινοτόμο:

- Μια δομημένη αλλά ευέλικτη μεθοδολογία που προσαρμόζεται ικανοποιητικά στην εκπαίδευση ενηλίκων.
- Έμφαση στη «**μάθηση μέσω της πράξης**» — οι συμμετέχοντες εργάζονται πάνω σε πραγματικά προβλήματα σε πραγματικές ομάδες.
- Ένα περιβάλλον **ψυχολογικής ασφάλειας** που ενθαρρύνει την ανάληψη ρίσκου και τον πειρατισμό.
- Η διεπιστημονική σύσταση ομάδας ενθαρρύνει πλούσιες, ποικίλες απόψεις.

Μοναδικά/Δημιουργικά Στοιχεία:

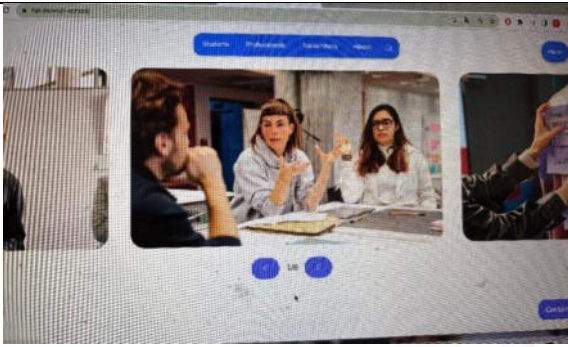
- Ενσωμάτωση της **ενσυναίσθησης** και της **αφήγησης ιστοριών** στην επίλυση προβλημάτων.
- Χρήση εργαλείων μικτής μάθησης και εξ αποστάσεως συνεργασίας ακόμη και πριν από την πανδημία COVID-19.
- Ο ρόλος των επαγγελματιών εκπαιδευτών σχεδιασμού που ενσωματώνονται σε κάθε ομάδα.

7) Μεταβιβασιμότητα / Συστάσεις

Μπορεί η πρακτική να χρησιμοποιηθεί και αλλού;

Ποιες προϋποθέσεις απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή;

Οι φωτογραφίες είναι από την ιστοσελίδα <https://hpi.de/en/d-school/>

ΠΡΟΦΙΛ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ – ΛΙΣΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ

Παρακαλώ, σημειώστε όλες τις κατηγορίες που ισχύουν για την πρακτική που περιγράφετε. Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία.

ΤΥΠΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

- ☒ Μάθηση με πράξη
- ☐ Διαγενεακή μάθηση
- ☐ Μάθηση με βάση την κοινότητα
- ☒ Ψηφιακή / μικτή μάθηση
- ☐ Μάθηση από ομοτίμους
- ☒ Καθοδήγηση / εκπαίδευση
- ☒ Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις
- ☒ Συνεργατικότητα / επικέντρωση σε συνεργάτες
- ☐ Άλλο (προσδιορίστε):

ΟΜΑΔΑ-ΣΤΟΧΟΣ

- ☐ Ενήλικες με χαμηλά προσόντα
- ☐ NEETs (Όσοι δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση)
- ☐ Μετανάστες / Πρόσφυγες
- ☐ Ηλικιωμένοι ενήλικες
- ☐ Γυναίκες
- ☐ Άτομα με αναπηρίες
- ☐ Άλλες ευάλωτες ομάδες
- ☒ Γενικός ενήλικος πληθυσμός

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- ☒ Επίσημο
- ☒ Μη τυπικό
- ☐ Άτυπο

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ / ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ

- ☐ Γραμματισμός (ανάγνωση, γραφή, κατανόηση)
- ☒ Αριθμητική (μαθηματικά, λογική σκέψη)
- ☒ Ψηφιακές δεξιότητες
- ☒ STEM (επιστήμη, τεχνολογία, μηχανική, μαθηματικά)
- ☒ Προσωπικές, κοινωνικές και μάθηση για τον τρόπο μάθησης
- ☒ Δεξιότητες του πολίτη
- ☒ Επιχειρηματικότητα
- ☒ Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση
- ☒ Γλωσσικές δεξιότητες
- ☒ Επαγγελματικές δεξιότητες που σχετίζονται με την εργασία
- ☐ Πράσινες ικανότητες
- ☐ Άλλο (προσδιορίστε):

ΠΙΘΑΝΟΙ ΧΡΗΣΤΕΣ

- ☒ Εκπαιδευτικοί / Εκπαιδευτές
- ☒ Διοικητικό προσωπικό
- ☒ Διεύθυνση σχολείου / κέντρου
- ☒ Χάραξη πολιτικής / Δημόσια διοίκηση
- ☒ ΜΚΟ / Κοινωνικές οργανώσεις
- ☐ Άλλο (προσδιορίστε):

Γλωσσάρι Κατηγοριών (Επεξήγηση των Στοιχείων της Λίστας Ελέγχου)

Τύπος πρακτικής

- Μάθηση στην πράξη – μάθηση μέσω πρακτικών δραστηριοτήτων, μεθόδων που βασίζονται στην πράξη, όπως εργαστήρια ή πραγματικές εργασίες.
- Διαγενεακή μάθηση – δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν συμμετέχοντες από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες που μαθαίνουν ο ένας από τον άλλον.
- Μάθηση βασισμένη στην κοινότητα – μάθηση που λαμβάνει χώρα εντός της τοπικής κοινότητας, συχνά μέσω της εμπλοκής στην πραγματική ζωή.

- Ψηφιακή / μικτή μάθηση – εκπαίδευση με χρήση ψηφιακών εργαλείων (διαδικτυακά) ή συνδυασμός διαδικτυακών και δια ζώσης μεθόδων.
- Μάθηση από ομοτίμους – μάθηση μεταξύ συμμετεχόντων με παρόμοια κατάσταση ή εμπειρία, με αλληλοϋποστήριξη.
- Καθοδήγηση / εκπαίδευση – ατομική υποστήριξη από ένα πιο έμπειρο άτομο που θα βοηθήσει στη μάθηση και την προσωπική ανάπτυξη.
- Πολιτιστικές / δημιουργικές προσεγγίσεις – χρήση τεχνών, μουσικής, θεάτρου, αφήγησης ιστοριών κ.λπ. ως μαθησιακά εργαλεία.
- Συνεργατικές / βασισμένες σε εταίρους – πρακτικές που περιλαμβάνουν τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών ή ομάδων.
- Άλλο (προσδιορίστε) – οποιαδήποτε άλλη μέθοδος που δεν αναφέρεται παραπάνω.

Ομάδα-στόχος

- Ενήλικες με χαμηλά προσόντα – ενήλικες που έχουν χαμηλό επίπεδο επίσημης εκπαίδευσης ή βασικών δεξιοτήτων.
- NEETs – άτομα που δεν βρίσκονται σε εκπαίδευση, απασχόληση ή κατάρτιση (συχνά νέοι ενήλικες).
- Μετανάστες / Πρόσφυγες – άτομα που μετακινήθηκαν από άλλη χώρα, αντιμετωπίζοντας συχνά προκλήσεις ένταξης.
- Ηλικιωμένοι ενήλικες – Ενήλικες ηλικίας 65+ ετών
- Γυναίκες – πρακτικές που ανταποκρίνονται ειδικά στις ανάγκες των γυναικών.
- Άτομα με αναπηρίες – άτομα με σωματικές, αισθητηριακές, νοητικές ή ψυχικές αναπηρίες.
- Άλλες ευάλωτες ομάδες – ομάδες που κινδυνεύουν από αποκλεισμό (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, άστεγοι).
- Γενικός ενήλικος πληθυσμός – μέσοι ενήλικες που δεν εμπίπτουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες.

Μαθησιακό Περιβάλλον

- Τυπική – μάθηση εντός επίσημων εκπαιδευτικών συστημάτων, πιστοποιημένα μαθήματα (π.χ. σχολεία, πανεπιστήμια).
- Μη τυπική – οργανωμένη μάθηση εκτός του τυπικού συστήματος (π.χ. εργαστήρια, εκπαίδευση στην κοινότητα).
- Άτυπη – μάθηση μέσω καθημερινών εμπειριών, χωρίς δομημένο μάθημα (π.χ. εθελοντισμός, οικογένεια).

Δεξιότητες / Ικανότητες που αναπτύχθηκαν

- Γραμματισμός – ανάγνωση, γραφή και κατανόηση κειμένων (συμπεριλαμβανομένων λειτουργικών κειμένων όπως οι φόρμες).
- Αριθμητική – χρήση μαθηματικών και λογικής συλλογιστικής.
- Ψηφιακές δεξιότητες – χρήση ψηφιακών εργαλείων, π.χ. δημιουργία βιογραφικού σημειώματος, διαδικτυακά εργαλεία, διαδικτυακές πλατφόρμες.
- STEM – φυσικές επιστήμες, τεχνολογία, μηχανική και μαθηματικά.

- Προσωπικές, κοινωνικές και μαθησιακές δεξιότητες – αυτογνωσία, κίνητρα, ομαδική εργασία, δεξιότητες δια βίου μάθησης.
- Δεξιότητες του πολίτη – ενεργός ιδιότητα του πολίτη, κατανόηση της δημοκρατίας και κοινωνικές ευθύνες.
- Επιχειρηματικότητα – δημιουργικότητα, καινοτομία, διαχείριση έργων, ανάληψη κινδύνου.
- Πολιτισμική επίγνωση και έκφραση – εκτίμηση και δημιουργία πολιτιστικού περιεχομένου (π.χ. τέχνες, μουσική).
- Γλωσσικές δεξιότητες – ικανότητα επικοινωνίας σε μία ή περισσότερες ξένες γλώσσες.
- Δεξιότητες σχετικές με την εργασία / επαγγελματικές δεξιότητες – πρακτικές δεξιότητες χρήσιμες σε συγκεκριμένες θέσεις εργασίας ή επαγγέλματα.
- Πράσινες ικανότητες – γνώσεις και συμπεριφορές που υποστηρίζουν τη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική φροντίδα.
- Άλλο – τυχόν άλλες δεξιότητες που έχουν αναπτυχθεί (παρακαλώ διευκρινίστε).

Πιθανοί χρήστες – ομάδες που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την εφαρμογή, την προσαρμογή ή την έμπνευση αυτής της πρακτικής στο εργασιακό τους πλαίσιο.

Σημείωση: Αυτές οι κατηγορίες ακολουθούν πλαίσια της ΕΕ, όπως οι Βασικές Ικανότητες για τη Δια Βίου Μάθηση (2018), το Σχέδιο Δράσης για τις Βασικές Δεξιότητες (2025) και ο Οδηγός Προγράμματος Erasmus+ 2025 – Γλωσσάρι

This document was created under the Creative Commons license:

Attribution-Non-Commercial-Share Alike (CC BY-NC-SA).

All or part of this document may be used, copied, and disclosed provided that the origin is mentioned, it is not used commercially, and its license is not modified.

All rights reserved.

© Copyright 2024 XXI Adults

